Bogdan Suceavã

Ora Nibelungilor

În dimineata aceea Hans Joachim Mayer s-a trezit la ora sase fix, ca de obicei. A bãut un pahar de lapte bãtut si a mâncat doi pesmeti. Toate lucrurile lui erau strânse si împachetate în douã valize mari. Lângã ele, un sac mic de pânzã în care se aflau buletinul de identitate, certificatele de deces ale sotiei si bãiatului cel mic (cel mare emigrase acum zece ani la Bremen), precum si un teanc amestecat de acte din care rezultau vagi drepturi de proprietate asupra unor imobile iluzorii.

Iesi în tindã si privi curtea. Pãrea copia casnicã a unei cetati medievale. Deasupra usii de la intrarea în casã stãtea scris în medalion anul ridicãrii ei: 1675. Si patru initiale: H.M.M.M.. Fuseserã doi frati - Hans Mayer si Michael Mayer - cei care cumpãraserã pãmânturile din Weissdorf si ridicaserã casa împreunã. Pe vremea aceea Transilvania trecea din mâinile unui principe în mâinile altuia, dar oamenii construiau mult, fãrã teama cã temeliile ar putea ajunge vreodatã sã fie lipsite de folos.

Coborî cele trei trepte care dãdeau din tindã în curte, apoi se indreptã cu pasi parcã obositi cãtre poartã. O dãdu deoparte. Poarta scârtâi cumplit. "Ar trebui unsã," gândi el, apoi adãugã: "dacã ar mai avea vreun sens."

Iesi în drum si privi satul pustiu. De la o vreme pãrea cã aerul a înghetat deasupra caselor, iar norii pãreau tintuiti sub pântecul unui cer cenusiu.

"O ultimã zi bunã", îsi spuse el în gând, apoi privi pietrele cu care era întãrit drumul, ulucile gardurilor care apãrau de vânturi pustiinde grãdini de altcândva, zidurile de culoare galben scorojit care închideau curtile celor o sutã de case pãrãsite din satul Weissdorf, satul în care de trei ani de zile nu mai locuia decât un singur om.

Hans Joachim Mayer clãtinã din cap: zidurile acestea vor înghiti plumbii gloantelor de mitraliere. Se poate chiar aici, în locasul acesta de clantã vechi de sute de ani, se poate chiar aici mâine sã intre un glont. Se gândea la asta în timp ce se apleca sã-si lege lungile sireturi de la botine.

Se întoarse în casã si îsi luã haina din cui. O încheie la toti cei sase nasturi si se privi în ciobul de oglindã pe care-l tinea deasupra patului. Se pieptãnã linistit, de trei ori, ca-n fiecare dimineatã. Din oglindã îl privea chipul unui bãtrân ursuz, cãtre saizeci de ani, pe care nu-l cunostea.

Iesi din nou în tindã si luã din cufãrul cel mare cutia cu unelte. Îsi petrecu pe dupã gât cureaua de piele si, când sã coboare în curte, îsi puse pãlãria pe cap.

Odatã ajuns în drum se întoarse si încuie de douã ori, cu gesturi mãsurate, poarta care scârtâia.

Apoi plecã spre bisericã.

Drumul îi era strãjuit de ferestre moarte, cu obloane închise, cu obloane într-o rânã la casele celor deportati în anii '50 în B˜rãgan, fãrã obloane la casele celor a cãror semintie s-a stins. Îi dãdeau fiori ferestrele pustii. Îi plãceau diminetile cu ferestre vii, când pleca spre o zi de trudã bine chibzuitã si simtea cã-n spatele fiecãrui geam se afla o familie, un nume care se tinea drept înaintea timpului. Familii care se ceartã, se împacã, se iubesc si-si dojenesc copiii în spatele acelor obloane secretoase, care ascund si totodatã dezvãluie vietile lor. Pentru Hans Joachim Mayer patria erau ferestrele deschise la prima orã a diminetii într-un sat vechi din Ardeal, unde încã nu s-a destrãmat nimic.

Dar toate acestea erau altãdatã.

Ajuns în piata din fata bisericii privi cele patru ferestre lungi si ascutite care pãreau vii, desi viata bisericii, cea cu slujbe de comuniune, cununii si spovedanii, cea cu oameni, se stinsese demult.

Turla bisericii inãlta cãtre cer un vârf semet, abrupt, sfidare îngerilor.

La intrarea în bisericã, adãpostite sub o grindã, se însirau cele o sutã de cuie. În fiecare duminicã, venind la slujbã, capii de familie îsi puneau pãlãria în câte un cui, mereu acelasi, pe care, atunci când venea vremea, îl lãsau mostenire feciorului cel mare.

Hans Joachim Mayer îsi puse pãlãria în cuiul lui taicã-sãu, Franz Valentin Mayer, apoi intrã în bisericã. Trecu printre lungile siruri de bãnci goale si îngenunche o clipã în fata altarului. Se închinã, apoi se ridicã si se întoarse cãtre intrare. Lângã nisa din dreapta se aflau scãrile care duceau în turn. În turnul bisericii se aflau cele douã comori ale satului: clopotul îmbrãcat în argint si ceasul fãcut în Austria, acum nu se stie câte sute de ani si care mersese perfect pânã acum douã luni când, din motive care lui Hans Joachim Mayer îi scãpaserã multã vreme, a stat.

Satul pãru cu adevãrat mort si pustiu abia atunci când dangãtul ceasului la ore fixe nu se mai auzi. Pentru Hans Joachim Mayer aceasta fusese cea mai proastã dintre prevestiri. Cum ceasul era proprietatea obstii din Weissdorf si cum el era obstea, se hotãrî pe loc sã-l repare.

Reparase multe la viata lui, dar niciodatã ceasuri. L-a întrebat si pe Friedrich Niemenberg, ceasornicarul din Sibiu, dar acela nu cunostea mecanismul.

- E o cutie cu secrete, i-a spus. Ceasul vostru a fost fãcut de o breaslã de initiati care nu comunicau si nu lãsau nimic scris despre mecanismele

făurite de ei. Cum altfel crezi c-ar fi mers sute de ani fără să fie potrivit sau reparat nici măcar o singură dată ? E o taină si numai când ne gândim la ea ne dăm seama cât de mare era arta celor din vechime. Un asemenea mestesug era atât de bine păzit încât nu a ajuns până la noi secretul si nu stim pe ce principii functionează ceasul din Weissdorf.

După care Friedrich Niemenberg se trase aparte si spuse ca si cum i-ar fi fost frică să nu-l audă cineva nevăzut:

- Ceasul din Weissdorf scapă legilor mecanicii clasice.

Asta se întâmpla în anul în care la Cape Canaveral explodase naveta *Challenger*.

Hans Joachim Mayer era unul dintre acei oameni practici care nu au încredere decât în lucrul făcut cu mâna lor. Li se pare mai temeinic. De aceea a căutat la biblioteca de istorie lucrarea lui Sargetius, de la 1692, *Despre mersul lăuntric al orologiilor municipale*, studiile de mecanică ale lui Kepler, tratatele de magie mecanică ale fratilor Ribbers si monografia *Despre roti dintate si mecanisme cu repetitie* editată la Erlangen în 1750 si considerată în epocă drept cea mai modernă. Si-a făcut conspecte ca un scolar sârguincios si a încercat să înteleagă totul, mai cu seamă acele părti ale lumii mecanice care sunt de neînteles. A aflat în treacăt taina magilor-preoti de la Teba si mecanismul bombei artizanale imaginate de ilustrul Leonardo da Vinci, si si-a făcut notite si despre acestea, din pasiune si din admiratie pentru ingeniozitatea ideilor tehnice.

Apoi a început să urce în mod regulat în turn, ca să facă o schemă completă a mecanismului despre care, până la urmă, era vorba.

Prima oară a urcat în turn în seara de dineintea sosirii în sat a masinii Statului Major al Armatei de Transilvania, care i-a adus pe colonelul Popescu si pe căpitanul Buruiană. Colonelul i-a vorbit cel dintâi:

-Tovarăse Mayer, satul Weissdorf apartine trecutului. E un loc mort. De aceea el a intrat în atentia armatei si, odata cu sistematizarea satelor, el a fost în întregime rechizitionat.

Îi întinse o hârtie care justifica totul. Apoi adăugă, arătând la dreapta lui:

- Tovarăsul căpitan Buruiană se ocupă de toate detaliile mutării dumneavoastră. Unde preferati ? La Sibiu sau la Brasov ? Avem pregătit câte un apartament în fiecare dintre cele două orase. Vă veti simti oricum mai confortabil decât aici, unde locuiti izolat, fără curent electric si fără apă curentă. Nu-i asa ?

El nu spuse nimic. Colonelul continuase:

- Veti sta pe balcon, la etajul sase, si veti astepta ziarul si pensia. E mult mai bine decât aici.

Hans Joachim Mayer mai tãcu o clipã, apoi întrebã într-o românã fãrã cea mai micã urmã de accent:

- Dar cu satul ce va fi ? Ce vreti sã faceti aici ?

Colonelul zâmbi. Dar rãspunse, desi în aer pluteau o mie de secrete:

Se poate folosi la multe lucruri. De pildã, drept poligon de simulare a luptelor de stradã.

Chiar în locasul clantei casei mele, îsi zicea de atunci deseori Hans Joachim Mayer, chiar acolo, mâine pe vremea aceasta poate se va turti un glont.

Vor vântura cu obuzele grãdinile si mortierele vor brãzda aerul. Vor lãtra mitralierele si în santuri se vor ascunde aruncãtoare de grenade. Weissdorf va fi sters de pe hãrtile României, unde nici mãcar celãlalt nume al sãu, Plumbuita, nu va mai fi marcat. Iar pe o razã de zece kilometri se va cabla un gard electric cu sârmã groasã. Vrãbiile care se vor aseza pe gard vor cãdea imediat, arse de vii. Doar cerul va rãmâne acelasi.

De fapt, tot mecanismul ceasului din turn se învârtea în jurul tamburului principal, la care erau anexate opt roti dintate, de mãrimi diferite, si cu dintii având pas diferit. Acestea actionau pârghiile care pe de o parte puneau în miscare acele ceasului, iar pe de altã parte acumulau energie în douãsprezece arcuri greoaie, prinse în lungi tuburi ca cele de orgã, amplasate orizontal, si care îsi foloseau aceastã energie pentru a permite ceasului sã meargã vreme de încã patru-cinci zile. În felul acesta, ceasul trebuia întors doar o datã pe lunã. Era o minune a tehnicii din vremea sa, dupã cum se convinsese Hans Joachim Mayer în lungile sale dupã-amieze în turn. Trebui sã-si recunoascã slãbiciunea: se îndrãgostise de ceas.

În acea ultimã dimineatã pe care o mai avea de petrecut în satul copilãriei si tineretii lui vroia sã încerce sã repunã în functiune, pentru încã o lun&atile;, ceasul din turn. Curãtase toate componentele si le asezase la locul lor cu mare exactitate. Gãsise si defectiunea: o usoarã curburã intervenise de-a lungul bãtrânului ax principal, care dãdea o abatere de o jumãtate de milimetru la cea de-a saptea roatã dintatã. Lucrul acesta a putut fi dres usor dupã care, întorcãnd ceasul, totul ar fi trebuit sã meargã fãrã gres încã o lunã.

În seara dinainte amplasase în lãcasul ei de pe ax roata a saptea.

Acum, în dimineata ultimã, închise capsula de sigurantã a mecanismului. Apoi potrivi àcele din rozeta care le permitea manevrarea din interiorul turnului. Când se convinse cã aratã ora exactã, începu sã ridice greutãtile una câ,te una, ceea ce însemna cã întoarce ceasul cel urias. Fiecare dintre

ele cântãrea treizeci si douã de kilograme. Când o ridicã si pe ultima, cea de-a paisprezecea, în turn începu sã se audã un tãcãnit linistitor. Chipul lui Hans Joachim Mayer se luminã fericit.

Coborî din turn si se întoarse acasã. Îsi scoase valizele în drum dupã ce se spãlã si se gãti cu haina de oras. Se asezã pe valiza cea de lemn si începu sã astepte.

La orele fixe clopotul aluneca luminos peste sat, într-o notã *si* a argintului cum numai clopotele acelea, de altãdatã, stiu.

La orele douãsprezece si zece, cu zece minute întârziere, un *Aro* murdar cu numãr de armatã îsi fãcu aparitia dupã cotiturã. Hans Joachim Mayer îsi privi ceasul de buzunar si clãtinã din cap.

- Gata, tovarãse Mayer ? întrebã cãpitanul Buruianã coborând din masina Statului Major.

El se închinã o datã si trecu valizele una câte una soldatului care le puse în spatele masinii.

- E cumplit drumul pânã aici. E tare departe de lume si calea-i plinã de gropi, mai zise cãpitanul.

Se urcarã în *Aro* si masina plecã. La a doua cotiturã se întâlnirã cu celãlalt *Aro*, kaki, al sergentului-major Moisa, de la compania de genisti, care venise sã pregãteascã noul poligon pentru inspectia de dupã-amiazã a tovarãsului general. Sergentul-major cunostea încã de pe vremea când lucrase la biroul de arme si munitii usoara nevrozã a tovarãsului general. De aceea, când auzi clopotul bãtând de ora unu, spuse caporalului ce-l însotea:

-Urcã în turn si opreste ceasul.

-Nu se poate opri, raportã acela asudat, dupã o jumãtate de orã.

-Bine, zise sergenrul-major, care tocmai inspectase un grajd. Pune-i asta si coboarã. O detonezi de jos. Vezi sã nu faci vreo tâmpenie.

Caporalul urcã pânã în turn si lipi materia aceea diformã de axul central. Întelesese cã în jurul lui e întregul secret al bizarului mecanism. Apoi înfipse în materialul ca plastilina cei doi elementi care urmau s-o detoneze. Coborî grãbit din turn.

Sergentul-major îl astepta.

-Gata ? fãcu el.

-Raportez, tovarãse sergent-major: l-am pus conform regulamentului.

Atunci se auzi un fâlfâit de aripi si din turlã cãzu ceva chiar lângã ei doi. Fusese un cocos mare, pintenat, rosu.

-Cum naiba a ajuns acolo ? se întrebã mai mult pentru sine caporalul. Turla e asa de înaltã ! Si nu l-am vãzut când am urcat...

-Batã-te sã te batã de lighioanã, zise si sergentul-major, ce m-ai speriat...Am crezut cã erai vreun înger.